

16. 8531 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative au registre de transparence et au Code de conduite des députés luxembourgeois en matière d'intérêts financiers et de conflits d'intérêts

Da komme mer zu deenen zwee leschte Punkte vun eiseim Ordre du jour, wat Reglementsmodifikatioune sinn, also Modifikatioune vum Règlement vun der Chamber. An deen éischte Projet ass den Änderungsversuch vum Chambersreglement 8531, eng Ofännerung vum Artikel 178bis iwwert de Registre de transparence a vum Artikel 5 vum Code de conduite vun den Deputéierten. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. D'Rapportrice huet 10 Minuten, jiddwer Fraktioun a Sensibilitéit 5. An et hu sech schon ageschriwwen: d'Madamm Stéphanie Weydert, den Här André Bauler, den Här Mars Di Bartolomeo, d'Madamm Alexandra Schoos an den Här Sven Clement. An elo huet déi honorabel Madamm Sam Tanson als Rapportrice vum Änderungsversuch d'Wuert.

Rapport de la Commission du Règlement

Mme Sam Tanson (déi gréng), rapportrice | Jo, merci, Här President. Ech wäert, mengen ech, net op déi zéng Minutte mussen zréckgräifen. Mir haten hei ganz gutt Diskussiounen matenee iwwert dee Regëster, deen ënnert der leschter Legislaturperiod agefouert gouf, deen elo e bësse benotzt ginn ass vu jiddwengem, wou mer gesinn hunn, wat d'Schwächen an d'Stärken dovunner sinn. Deen hu mer elo adaptéiert. An ech si ganz frou doriwwer, dass mer dat an enger konstruktiver Aart a Weis, fir d'éischt an der Conférence des Présidents an och um Niveau vun der Règlementskommissioun konnte maachen.

Wat war eigentlech den Ursprung? Bon, Dir wësst dat besser wéi ech, Dir waart dobäi, wéi deen éischte Regëster en place gesat ginn ass. Do war sech deemools op e Kompromëss géeneegt ginn, dass sech am Fong virun allem déi Associatiounen, déi Persounen missten androen, déi hei eng Influence op eis legislativ Aarbecht wëhlen huelen. An et ass bis elo net e Regëster gewiescht, deen eebe gewisen huet, wie mat wem zu wéi engem Moment eng Entrevue hat, fir wéi e Gesetzestext ze influéieren.

Well ech a menger Qualitéit als Ex-Regierungsmember gesinn hunn, wéi mer dat um Regierungsniveau implementéiert hunn, déi Fuerderung, déi et jo oft gëtt bei den Evaluatiounen vum État de droit, wou e richteg Regëster existéiert, wou een andréit, mat wéi enger Organisatioun, mat wéi enger Persoun ee sech getraff huet, déi en Afloss wollt huelen op d'legislativ Aarbecht, hat ech den 2. Mee d'lescht Joer hei eng Resolutioun deposéiert, wouran ech eebe gefrot hat, dass mer och hei sollten eist Reglement upassen. An de Sven Clement hat och schon an der viregter Legislaturperiod eng änlech Motioun deposéiert.

Ech war ganz frou, dass déi hei ugehall ginn ass. Do dobäi kënnt och nach, dass mer um Niveau vun der Evaluatioun am „Rapport sur l'État de droit“ vun der Europäescher Unioun och Kritik kruten – oder konstruktiv Remarken –, fir eise Regëster ze verbessern. Andeems mer déi Ännerung elo hei unhuelen, wäerte mer all deene Kritik kënne Rechnung droen.

Wourëms geet et? Et geet drëms, dass een als Ausseesteeënde kann novollzéien, wann een eng Decisioun zum Beispill géing huelen, en Amendement hei

ze deposéieren oder eng Proposition de loi, fir eebe vläicht engem Rechnung ze droen, mat deem een eng Entrevue hat, wann een hei en Afloss hält op de legislative Prozess, an dat kéim vun engem vu baussen, loosst eis soen engem Lobbyist, wéi een dat normalerweis nennt, dass dat vu baussen och ze retracéieren ass. Mir änneren dowéinst een Artikel an eiseim Reglement, de President huet et gesot, den 178bis.

Dëst spillt fir organiséiert Entrevuen, déi entweder physesch oder iwwer Visiokonferenz stattfonnt hunn. Et spillt net, dat ass eng Diskussioun, déi mer haten, wa mer an der Groussgaass zoufälleg engem iwwert de Wee lafen – also nëmme wann eppes wierklech organiséiert ass –, och net wann ee méi generell eng Diskussioun mat engem huet, déi net iwwer e spezifischen Text geet. Et spillt och net fir intern Parteireuniounen, well soss géife mer net méi fäerdeg ginn, well do geet et jo konstant ëm de legislative Prozess. Dat ass eng vun de pertinente Remarken, déi nach am Kader vum Reglement an der Reglements-kommissioun erakoumen, soudass et natierlech och net spillt – dat ass d'selwecht um Niveau vun der Regierung – fir administrativ individuell Decisiounen.

Voilà. Fir de Rescht géing ech op de schrëftleche Rapport verweisen. An ech soen Iech Merci fir Är gutt Zesummenaarbecht. Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen der Madamm Tanson Merci fir hire Rapport, dee schrëftlechen an dee mëndlechen.

An ech ginn dann der Madamm Stéphanie Weydert als éischt Riednerin d'Wuert. Madamm Weydert.

Discussion générale

Mme Stéphanie Weydert (CSV) | Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, als Alleréischt wëll ech am Numm vun der CSV-Fraktioun der Madamm Sam Tanson e ganz grouse Merci soen. Merci fir déi grëndlech Aarbecht an déi kloer Zesummstellung vum Rapport an natierlech och fir den Engagement fir méi Transparenz an eiser parlamentarescher Aarbecht.

D'CSV huet sech ëmmer fir eng Politik agesat, déi fir d'Vertrauen an d'Institutiounen suergt. An deem Sënn begrësse mir d'Proposition vun der Modifikatioun vum Artikel 178bis vum Chambersreglement an hunn déi och vun d'Ufank u matgedroen. Et ass wichteg, dass mer eis Instrumenter konstant iwwerpräiwen an dann upassen, wann d'Praxis weist, dass et nach Verbesserungspotenzial gëtt.

Den Transparenzregëster, wéi en 2021 agefouert gouf, war e wichtege Schrëtt no vir. De fréieren Deputéierten an haitegen Inneminister, Léon Gloden, hatt deemools och schon eng Resolutioun deposéiert, fir no engem Joer eng Evaluatioun vum Regëster ze maachen.

2024 hu mer dunn déi Evaluatioun gemaach op Grondlag vun der neier Resolutioun vun der Madamm Tanson. Dës Evaluatioun huet gewisen, dass den Transparenzregëster a senger aktueller Form e puer Schwächen huet: onvollstänneg Informatiounen, onkloer Prozeduren an och heiansdo e Manktem u Relevanz bei der praktescher Notzung.

D'Europäesch Kommissioun mécht zënter 2020 all Joer e Bericht iwwert d'Rechtsstaatlechkeet an allen EU-Memberlänner, an deem se d'Bedröng fir d'Demokratie an d'Rechtsstaatlechkeet an Europa ënnersträicht.

Déi wichtegst Erkenntnisser weisen drop hin, dass och haut nach Problemer mat der Onofhängegkeet vun der Justiz an net zefriddestellend funktionéierende

Justizminister a verschiddene Länner bestoe bleiwen. Ech kann Iech berouegen: Lëtzebuerg ass net ënnert deene Länner, déi déi vir genannt grondleeënd Problemer vun der Rechtsstaatlechkeet hunn.

D'Europäesch Kommissioun bereet de Bericht vir, andeems si Informatiounen vun nationale Verwaltungen a verschiddene Partner zesummeffiert an dobäi d'Wichtigkeet vun diverse Quelle fir eng ëmfaassend Siicht betount.

Rezent Beobachtungen weisen eng Verschlechterung vun der Rechtsstaatlechkeet innerhalb vun der Europäescher Unioun, déi Auswirkungen op Demokratieindicateure betreffend d'Justiz, d'Bekämpfung vu Korruptioun an d'Meefreiheet huet. D'Europäesch Kommissioun gëtt dann de Länner Recommendationen mat op de Wee, fir eeben déi verschidde Rule of Law ze verbessern.

Am Rapport vun 2024 fir Lëtzebuerg huet d'Europäesch Kommissioun am Kader vun der Bekämpfung vu Korruptioun festgestallt, dass Lëtzebuerg wuel e signifikative Progrès gemaach huet duerch d'Aféierung vum Transparenzregëster an der Chamber a sengem Funktionement, mee dass dese Regëster nach verschidde wichteg Informatiounen net ofdeckt, wéi zum Beispill déi Politicken a Gesetzestexten, op déi d'Lobbyaarbecht ofziilt. An et gëtt och keng Iwwerwaachungsfunktioun op nationalem Niveau, déi d'Transparenz vun de Lobbyaktivitéiten kontrolléiert. Deem gouf dofir an deem neie Reegeliwerk, dat mer haut wäerte stëmmen, Rechnung gedroen.

Déi nei Reegelen, déi sech un de Prinzippe vun Entrevuesregister vun der Regierung orientéieren, stellen dohier e weesentleche Fortschrëtt duer. Déi konkret Informatiounen zum Datum, zu dem Sujet vun der Entrevue an de Participanten vun den Entrevuen erhéijen de Wäert vun deem Regëster an och d'Méiglechkeet fir d'Bierger, sech eng realistesch Iddi vun de Kontakter ze maachen, déi versichen, Afloss op d'Gesetzgebung an/oder d'Politik ze huelen. Och d'Stärkung vum Code de conduite an d'Kloerstellung vun Ausname si wichteg Elementer, déi mir als CSV-Fraktioun ënnerstëtzen.

D'CSV begrësst besonnesch, dass och Dateschutz a legal Bedenken aus der Vergaangenheet an deem neie Modell berücksichtegt goufen. D'Erfahrung huet gewisen, dass eng Balance néideg ass tëscht Transparenz an och dem Respekt vum Mandat an der fräier Ausübung vum Deputéierten. A mir sinn der Meinung, dass deen Text deem Rechnung dréit.

Här President, Transparenz ass kee Selbstzweck, mee et ass e Mëttel, fir méi Vertrauen ze schafen. Heimat ginn ech dofir den Accord vun der CSV-Fraktioun zu dëser Modifikatioun. Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Weydert. Deen nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

M. André Bauler (DP) | Jo, merci, Här President. Nodeems d'Madamm Tanson eis op eng ganz verständlech a pedagogesch Manéier den Text hei presentéiert huet an d'Madamm Stéphanie Weydert eis dat Ganz nach a säi chronologesche Kader gesat huet, bleift mir nëmmen nach just iwwer de soen, dass et eis als Demokratesch Partei wichteg ass, dass mer hei déi néideg Präzisatiounen kruten am Text, dass net nëmmen do, wéi initialement formuléiert, „entrevue“ stoung, mee dass elo do steet: „eng Entrevue, déi organiséiert ass beziéungswies sollicitéiert ass“. Et geet also net ëm de spontane Kontakt an der Groussgaass oder op enger anerer Plaz. Et geet also ëm e gefrote Meeting mam konkreten Zil, déi legislativ Aarbecht ze beaflossen.

Mir läit nach perséinlech um Härz, dass dat, wat fir d'Regierung an och fir d'Chamber gëllt – quitte datt et do Similitudé gëtt, Parallelen; et sinn net identesch Texter –, an Zukunft och fir de kommunale Secteur gëllt. An ech hunn och héieren, datt eisen Inneminister och un deem Text weiderschafft.

Dat gesot, merci fir Är Opmierksamkeet.

M. Claude Wiseler, Président | Jo, merci, Här Bauler. An da kritt den Här Mars Di Bartolomeo d'Wuert.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Merci, Här President. Direkt virop: D'LSAP wäert déi Ännerung vum Reglement matdroen an ech wëll der Rapportrice a Presidentin, gradewéi de Kollegeen aus der Kommissioun, fir hir konstruktiv Aarbecht Merci soen.

Ech wëll och ënnersträichen, dass dat verbessert Instrument och fir eis als Deputéierten net onwichtig ass, well et eis erlaabt, éischters duerch d'Lëscht vun den agedroene Lobbyen, zweetens duerch d'Lëscht vun den Entrevuen, feststellen, wéi Lobbye kéinten, an hypotheetesch Fäll, op d'Haltung vu Vertrieeder an der Chamber agewierkt hunn, zum Beispill bei engem Gesetz, wou Regierungsmemberen an och Majoritéitsmembere sech eeneg waren – ech ginn dat nëmmen als Beispill –, wou se dann, no Entrevuë mat enger Lobby, mat un der Spëtzt eventuell Direkteren, déi direkt betraff waren, Nuancen an hir Haltung kéinten erabruecht hunn a se op eemol net méi esou zefridde wäere mat deem Gesetz, wou se awer am Viraus absolutt dermat d'accord waren.

Also e wichtegt Instrument fir eis an, mengen ech, och eng Opfuerderung u jiddwereen, deen de Lobbyen ze vill intensiv nolauschert, amplaz eventuell de Regierungsmemberen oder de Majoritéitsvertrieeder selwer, sech net do op d'Äis ze beginn an, wann et noutwendeg ass, och Lobbye kënne Nee ze soen, ganz besonnesch dann, wa se an déi eegen Täsch argumentéieren.

Dat gesot, fannen ech, dass dat hei eng ganz pragmatesch Approche ass, wou mer och an der Kommissioun pragmatesch Weeër gewielt hunn, wou mer dat Richtegt, awer net méi, gemaach hunn. An dofir Merci un all d'Kollege fir déi konstruktiv Attitüd. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Di Bartolomeo. Madamm Alexandra Schoos, et ass un Iech.

Mme Alexandra Schoos (ADR) | Villmools merci, Här President. Och mir begrëssen déi Upassungen. Mir fëllen och schonn dat aktuell Instrument, dat en place ass, ëmmer erëm aus. Et ass ganz wichteg, dass mer hei Transparenz weisen. Ech mengen, et ass ganz wichteg, dass mer Echanging hu mat dobaussen, ob mer se Lobbyisten nennen oder anescht. Wat am Wichtigsten ass, ass, dass mer herno mat eisem gesonde Mënscheverstand selwer nodenken an eis selwer eis Meinung bilden an deem ganze Kader. Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Schoos. Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kollegeinnen a Kollegeen, et ass e bëssen en Thema, dass ëmmer erëm heibannen opkënn, den Transparenzregëster oder, wéi e fréier mol genannt gouf, de Lobbyregëster. Well ech erënnere mech nach ganz gutt, wéi ech den 20. November 2019 déi éischt Propos heibannen abruecht hunn, fir en Transparenzregëster anzeféieren, do war dat net op grouss Géigeléift gestouss. An et huet e bëssen Drock vu bausse gebraucht, notament eebe vun der Europäescher Kommissioun, fir der Chamber awer nach eng Kéier an d'Stambuch ze schreiwen, datt mer esou e Lobbyregëster bräichten.

Et huet dofir dann och zwee Joer gedauert bei der éischter Versioun, fir iwwerhaapt zu engem Text ze kommen, deen een, wa mer éierlech solle sinn, als absolute Minimalkompromëss muss bezeichnen, deen esou wäit entkärnt gouf, datt schlussendlech net emol den Auteur selwer méi de Rapporteur vum Text war, mee de President vun der Kommissioun sech huet misse dofir hierginn, fir deen Text ze presentéieren. Dat war den 9. Dezember 2021, dat heescht, et ass elo schonn nees dräi an en halleft Joer hier, datt mer dee Minimaltext hunn.

Zwëschenzäitlech ware mer scho vun der Regierung iwwerholl ginn, well d'Regierung war, während d'Chamber hei nach iwwer e Minimalkompromëss diskutéiert an ëm all Komma gefeilscht huet, vill méi wäit gaangen an hat en Text fir sech selwer geholl, wou se vill méi wäit gaangen ass a vill méi presentéiert huet.

Eng ganz Rëtsch Sensibilitäten a Fraktiounen heibannen hunn dann dat nämmlech gemaach an och méi publizéiert, esou datt et u sech just eng Fro vun der Zäit war, bis mer dann endlech haut bei deem heiten Text konnten ukommen, deen een dann och mat Freed ka stëmmen. Et hätt awer kënne vill méi séier goen. Mir hätten dat nämmlech och scho viru véier Joer oder viru véier an engem hallwe Joer kënne hunn. A virun allem kann ech nëmmen all deene felicitéieren, déi dat déi lescht Jore scho gemaach hunn an déi déi Saache publizéiert hunn. Ech mengen, mir wëssen alleguerten, wie gemengt ass a wien déi lescht Jore virun allem refuséiert huet, méi wäit ze goen, a firwat mer hei ganz laang op der Brems stoungen. Et hätt, wéi gesot, méi séier kënne goen. Dofir: besser spéit wéi ni.

An d'Piraten ginn och den Accord fir dës Projet. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Villmools merci, Här Clement. Domat wär dann d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

Mir géngen zum Vott vum Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement 8531 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8531¹.

Vote sur l'ensemble de la proposition de modification 8531 du Règlement de la Chambre des Députés

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, infolgedesse keng Nee-Stëmm a keng Abstentiuon. Den Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement ass also mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugeholl ginn.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Charles Weiler), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques (par Mme Stéphanie Weydert), Mmes Octavie Modert (par M. Jeff Boonen), Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar (par M. Alex Donnersbach), Jean-Paul Schaaf (par Mme Nathalie Morgenthaler), Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum (par M. Gusty Graas), Mmes Simone Beissel (par M. Gérard Schockmel), Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Guy Arendt), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann (par Mme Barbara Agostino), Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Georges Engel), Francine Closener, M. Yves Cruchten,

Mme Claire Delcourt (par M. Dan Biancalana), MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Yves Cruchten), Claude Haagen (par Mme Francine Closener), Mme Paulette Lenert (par M. Ben Polidori) et M. Ben Polidori;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy (par M. Fred Keup), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig (par Mme Alexandra Schoos);

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring;

MM. Sven Clement et Marc Goergen;

MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Ech maache just d'Chamber drop opmierksam, datt dës Ofännerung vum Chambersreglement bei der nächster Plenarsëtzung wäert a Kraaft trieden, well Dir alleguer an der Praxis vun Ärem dagdeegleche Liewen do concernéiert sidd. Déi nächst Plenarsëtzung wäert de 17. Juni sinn, dat heescht, et ass also applikabel à partir vum nächsten Dënschden. Just fir datt jiddweree sech bewosst ass, wat elo geschitt. (Ndlr: M. le Président rectifiera ultérieurement cette déclaration.)

17. 8545 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés, de ses Annexes et des Règlements du Bureau pris dans le cadre du statut des fonctionnaires de la Chambre des Députés

Da komme mer zum leschte Punkt vun eisem Ordre du jour, dem Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement 8545, enger Rei Ofännerunge vum Chambersreglement souwéi vu sengen Annexen a vun de Reglementer vum Bureau, déi am Kader vum Statut vun de Chambersfonctionnairé geholl gi sinn. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an deemno folgendermoossen opgedeelt: D'Rapportrice huet 10 Minutten, déi eenzel Fraktiounen a Sensibilitäten hu 5 Minutten an d'Regierung huet 10 Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Maurice Bauer, den Här André Bauler, den Här Mars Di Bartolomeo, d'Madamm Alexandra Schoos an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement, déi honorabel Madamm Sam Tanson. Madamm Tanson.

Rapport de la Commission du Règlement

Mme Sam Tanson (déi gréng), rapportrice | Jo, merci, Här President. Mir schaffe jo am Moment un enger méi genereller Adaptatioun vum Reglement. Dat hei ass am Fong och e bëssen en Omnibustext, deen awer elo net ganz wäit geet, mee dee sech virun allem ëm d'Mataarbechter hei aus der Chamber dréit.

Et sinn am Ganze sechs Punkten, déi traitéiert ginn:

Dat Éischt ass, dass eng Uniformisatioun vun der Appellatioun vun de Fonctionnairén aus der Chamber geméiss dem Artikel 68 vun der Verfassung hei geschitt.

Dat Zweet ass, dass eng Direktiv transposéiert gëtt, 2019/1158, an där et drëms geet, den Equiliber tëschent Vie professionnelle a Vie privée vun den Elteren an den Aidanten ëmzesetzen, an do geet et ëm eng besser Conciliatioun vum Familljeliwien, mat Congé de paternité, Congé parental a Congé d'aidant. Nach vläicht als Bemierkung: Dat ass schonn an e Gesetz transposéiert vum 15. August 2023.

Da geet et ëm den Droit à l'information iwwer „certaines conditions de travail essentielles“, och